

แบบฟอร์มบทคัดย่อ

ภาษาไทย

ส่วนที่ 1

ชื่อโครงการ การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาพื้นที่บริเวณถนนมอเตอร์เวย์สายตะวันตก

ภายใต้โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย

ชื่อผู้วิจัย 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิเศก ปันสุวรรณ (หัวหน้าโครงการ)

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเพชร จิระจรกุล (ผู้ร่วมวิจัย)

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. นายสุธีร์ สุนิตย์สกุล (ผู้ร่วมวิจัย)

กรมอนามัย

แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย งบประมาณแผ่นดินประจำปี 2558 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีที่เสร็จ 2559

ประเภทการวิจัย การวิจัยประยุกต์

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ สาขาสังคมและวัฒนธรรม

ส่วนที่ 2 บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงและเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณถนนมอเตอร์เวย์สายตะวันออกและสายตะวันตกโดยอาศัยข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ในปี พ.ศ.2542 2552 และ 2558 และศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชนบริเวณถนนมอเตอร์เวย์สายดังกล่าว ระหว่างปี พ.ศ.2548 ถึง พ.ศ.2558 การศึกษานี้ใช้วิธีวิทยาแบบผสมผสานระหว่างเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และเก็บข้อมูลระหว่างเดือนเมษายนถึงตุลาคม พ.ศ.2558 จากชุมชนตัวอย่างที่ตั้งอยู่แนวถนนมอเตอร์เวย์สายตะวันออกและสายตะวันตกแห่งละ 3 ชุมชน และเก็บข้อมูลผ่านทางวิธีการสำรวจ สัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำและตัวแทนชุมชน และแบบสอบถามแบบปฏิบัติการหัวหน้าครัวเรือนจำนวน 95 ครัวเรือนจากฝั่งตะวันออกและจำนวน 94 ครัวเรือนจากฝั่งตะวันตก

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การสร้างถนนมอเตอร์เวย์หมายเลข 7 ทำให้รูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชนเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยพบว่า มีพื้นที่เมืองและพื้นที่อุตสาหกรรมเกิดขึ้นตลอดแนวถนนทั้งสองฝั่ง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงช่วยให้แรงงานภาคการเกษตรเข้าไปสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรม ภาคพาณิชย์กรรมและภาคบริการมากขึ้นเป็นลำดับ และครัวเรือนมีรายได้สูงขึ้นจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจนอกภาคการเกษตร อย่างไรก็ตามสภาพสังคมในชุมชนและอนามัยสิ่งแวดล้อมกลับเสื่อมโทรมลงอย่างมีนัยสำคัญเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาชุมชนแออัด และปัญหาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า แม้ว่าชุมชนบริเวณโครงการก่อสร้างถนนมอเตอร์เวย์หมายเลข 81 ยังคงเป็นชุมชนภาคการเกษตรอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ก็มีแนวโน้มว่าชุมชนจะเปลี่ยนเป็นชุมชนเมืองในที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดนนทบุรี แม้ว่า ถนนมอเตอร์เวย์ทั้งสองฝั่งจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจนอกภาคการเกษตรและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน แต่ชุมชนก็ต้องเผชิญกับปัญหาที่ตามมา อาทิ คนอพยพต่างถิ่น สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และมลพิษต่าง ๆ ดังนั้น ภาครัฐจึงต้องเข้ามาช่วยกำหนดมาตรการการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับความทันสมัยของถนนมอเตอร์เวย์ทั้งสองฝั่งอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : มอเตอร์เวย์สายตะวันตก การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผลกระทบจากมอเตอร์เวย์ ทวาย

ภาษาอังกฤษ

ส่วนที่ 1

Research Title An Analysis of Area Based Development through the West Motorway
under Dawei Special Economic Zone Project

Researcher 1. Asst. Prof. Apisek Pansuwan Ph.,D. (Project Leader)

Faculty of Arts, Silpakorn University

2. Assoc. Prof. Supet Jirakajohnkool Ph.,D. (Co-Researcher)

Faculty of Science and Technology, Thammasat University

3. Mr.Sutee Sunitsakul

Department of Health

Research Grants Fiscal Year 2015,

Research and Development Institute, Silpakorn University

Year of completion 2016

Type of research applied research / experimental development

Subjects (based NRCT) Economic, Social and Cultural field of Study

ส่วนที่ 2 Abstract

The objectives of this study are to analyze land use changes along the east motorway and west motorway by using GIS information from 2002, 2009 and 2015 and examine the socio-economic effects and environmental health impacts in communities beside the motorways from 2005 to 2015. A mixed research methodology derived from quantitative and qualitative approaches was introduced in this study. Three sample communities were drawn from both the east and west motorways. Data collection was gathered between March and October 2015 from the sample communities by general surveys, key informants, in-depth interviews and questionnaires sent to 95 random households along the east motorway and 94 from the west motorway.

The findings indicated that motorway no.7 has changed land use patterns significantly. The road caused the establishment of newly-urbanized areas and industrial zones alongside the motorway. Due to better salaries, the change has increasingly motivated farmers to work in non-farming sectors, i.e., industry, trade and commerce and services. However, social ills and negative environmental health effects have significantly increased, particularly from slum dwellings, while the green environment has deteriorated. Despite the fact that agriculture still prevails beside motorway no.81, findings strongly suggested that heavy urbanization in the areas is inevitable, especially in Nonthaburi Province. Though motorways generally rebuild vibrant non-farming economies and generate sufficient income for local people, nearby communities face negative consequences, e.g., population migration, environmental deterioration and pollution. Therefore, the government must make decisive interventions at every level concerning sustainable land use patterns in communities located along motorway areas.

Key words: the West Motorway, Land-use changes, Motorways' impacts Dawei